

Huvudman

Västerhaninge Montessoriskola Ekonomisk förening, org.nr 769601-8816
styrelsen@ugglan.net

Ärendet

Tillsyn av den enskilda huvudmannen Västerhaninge Montessoriskola Ekonomisk förening

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Västerhaninge Montessoriskola Ekonomisk förening (org.nr 769601-8816) att **senast den 28 februari 2024** vidta nedan angivna åtgärder för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Västerhaninge Montessoriskola Ekonomisk förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Västerhaninge Montessoriskola Ekonomisk förening ska vidta följande åtgärder

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Huvudmannen ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. I detta ingår att huvudmannen ska:

- Se till att verksamheten bär sina kostnader (2 kap. 5§ och 26 kap. 3§ skollagen).

- Återställa medlemsinsatserna, vilket innebär att det egna kapitalet minst uppgår till 352 991 kronor (2 kap. 5 § och 26 kap. 3 § skollagen, 17 kap. 3 § lagen om ekonomiska föreningar [2018:672]).

Huvudmannen ska senast vid ovan angivet redovisningsdatum redovisa sina ekonomiska förutsättningar genom att inkomma med ekonomiska underlag enligt följande.

- Årsredovisning för räkenskapsåret 2022/2023 inklusive underskriven revisionsberättelse samt uppgifter om aktuellt relevantantal vårterminen 2024.
- En rättvisande och avstämd balans- och resultatrapport inte äldre än två månader.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser ägar- och ledningsprövning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till alp-pef@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:1957) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2023 genomfört en riktad tillsyn av Västerhaninge Montessoriskola Ekonomisk förening (org.nr 769601-8816). Tillsynen har omfattat prövning av insikt och lämplighet vad gäller huvudmannen och dess företrädare samt huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

I ärendet har skriftligt material inhämtats från huvudmannen samt Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket. Vidare har kreditupplysningar inhämtats i ärendet.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i utredningen tagit del av uppgifter om huvudmannens ekonomiska förutsättningar. I dessa uppgifter ingår årsredovisning för räkenskapsår 2021/2022, en preliminär balans- och resultatrapport för perioden 1 juli 2022 till och med 31 januari 2023, uppgifter om huvudmannens relevantantal samt

kreditupplysning från UC daterad den 23 mars 2023. Huvudmannen har även inkommit med kompletterande uppgifter daterat den 31 mars 2023.

Av de ekonomiska underlagen framgår att huvudmannen inte bär sina kostnader. Resultatet efter finansiella poster uppgår till minus 1,5 miljoner kronor enligt den preliminära resultatrapport som erhållits för perioden 1 juli 2022 till och med 31 januari 2023. Enligt uppgift från huvudmannen beror det försämrade resultatet på färre antal elever jämfört med budgeterat. Huvudmannen har även haft ökade kostnader gällande måltider på grund av leverantörsbyte. Dessutom har den haft ökade personalkostnader jämfört med tidigare år. Styrelsen har konstaterat att personaltätheten har varit för hög i relation till det lägre elevantalet.

Av de ekonomiska underlagen framgår vidare att det egna kapitalet är negativt. Enligt den preliminära balansrapporten per den 31 januari 2023 redovisar huvudmannen ett negativt eget kapital om 60 000 kronor. Det negativa egna kapitalet beror på det försämrade resultatet per den 31 januari 2023. Enligt uppgift från huvudmannen har den vidtagit åtgärder för att förbättra resultatet. Personal har avslutat sina anställningar och det pågår även förhandlingar med Kommunal om ytterligare nedskärningar. Den har även avslutat avtalet med matleverantören och tagit in offerter gällande ny leverantör. Huvudmannen har inkommit med information om ett troligt förbättrande av resultatet för mars 2023. Den prognostiserar även överskott under resterande månader vilket skulle stärka det egna kapitalet.

Av de ekonomiska underlagen framgår vidare att huvudmannen har en svag betalningsförmåga. Enligt den preliminära balansrapporten per den 31 januari 2023 understeg omsättningstillgångarna om 2,1 miljoner kronor de kortfristiga skulderna om 2,3 miljoner kronor med 238 000 kronor. Ett utdrag från UC per den 23 mars 2023 visar dock att huvudmannen inte har någon aktuell skuld hos Kronofogdemyndigheten eller betalningsanmärkningar.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat grundskola. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

I 26 kap. 3 § första stycket 5 skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §.

I förarbetena till skollagen anges att den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att

den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel, exempelvis en bankgaranti, tillgängliga för att hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skälig tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt. Vidare anges att om en tillsynsmyndighet konstaterar att det finns risk att verksamheten inom en nära framtid kommer att gå i konkurs bör detta vara ett skäl att ingripa mot verksamheten. (Prop. 2017/18:158 s. 50 och 122.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Västerhaninge Montessoriskola Ekonomisk förening inte har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Av utredningen framgår att verksamheten inte bär sina kostnader, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna, och att huvudmannen därmed går med förlust. Vidare är huvudmannens egna kapital negativt. Ett negativt eget kapital innebär att huvudmannens skulder överstiger huvudmannens tillgångar och att huvudmannen därmed saknar medel att hantera resultatmässiga förluster.

Att huvudmannen uppger att resultatet för mars 2023 är positivt och att prognosen för resterande månader visar ett överskott förändrar inte Skolinspektionens bedömning. Detta då det handlar om planerade åtgärder som Skolinspektionen inte sett effekten av ännu.

Val av ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Västerhaninge Montessoriskola Ekonomisk förening uppfyller inte författningarnas krav vad gäller lämplighet. Det finns därför skäl att förelägga Västerhaninge Montessoriskola Ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Ägar- och ledningsprövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Prövningen av ledningskretsens insikt och lämplighet har gjorts utifrån det underlag som inhämtats från huvudmannen samt Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket. Vidare har kreditupplysningar inhämtats i ärendet.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat grundskola. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs enligt bestämmelsens tredje stycke att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Av 2 kap. 5 a § skollagen framgår att följande personer ska omfattas av ägar- och ledningsprövningen när det gäller en juridisk person: den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag samt personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten. Enligt bestämmelsens andra stycke ska prövningen enligt 5 § tredje stycket, i fråga om en juridisk person, avse de personer som anges i första stycket och den juridiska personen.

Av 2 kap. 5 b § skollagen framgår att en sökande inte ska anses som lämplig enligt 5 § tredje stycket om det finns en risk för att barn eller elever i den verksamhet som ansökan avser kommer att utsättas för våld, tvång eller hot, diskriminering eller kränkande behandling, eller påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket.

I 26 kap. 3 § första stycket 5 skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen har gjort bedömningen att följande personer tillhör ägar- och ledningskretsen: SLC såsom styrelseordförande samt ME, SJK, VB, PLC, DVR och LHE såsom styrelseledamöter.

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Västerhaninge Montessoriskola Ekonomisk förening uppfyller författningarnas krav avseende insikt och lämplighet. Skolinspektionen avslutar därför ärendet i denna del.

Beslutet har fattats av Johannes Behndig, beslutsfattare

Juristen Sara Löfqvist har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även ekonomen Björn Härd Setervang medverkat.